

Olieræddike, Korsblomst Familien

Raphanus sativus

Olieræddike er en velafprøvet efterafgrøde med meget dybe rødder. Den er hurtigvoksende, en effektiv næringsopsamler. Desuden findes sorter, der egner sig til sanering af visse nematode-arter.

Hvis der er kvælstof til rådighed i jorden, eller hvis den samdyrkes med kvælstoffikserende planter, så vokser olieræddike enormt hurtigt og udvikler masser af biomasse og en meget lang pælerod.

Olieræddike har god evne til at optage fosfor og har dermed et højere relativt fosforindhold end mange andre arter. Olieræddike holder sig længe i den vegetative fase med stor aktivitet i rodsystemet. Vælg altid sene sorter. Sene sorter har en god rodformåen og bør foretrækkes frem for tidlige sorter, som går hurtigt over i generativt stadie/blomst. Tåler udsåning hjelt frem til omkring 1. september men en god rodudvikling kræver dog mindst 8–10 ugers vækst, hvorfor såning senest midten af august anbefales.

Over jorden

Udviklingen er hurtig, og den danner et bladrigt dække, som før blomstring konkurrerer godt mod ukrudt. Hvis olieræddike skal lykkes godt, skal der være lidt kvælstof tilgængeligt i jorden. Hvis N-niveau er for lavt, eller strukturelle forhold er meget dårlige, udvikler olieræddike en lille bladmasse og planten begynder at blomstre alt for tidligt. Under gode forhold dækker olieræddike marken efter 4–5 uger, bliver 1–1,5 m høj. Lad ikke planten smide frø. Planten skal pudses/nedmuldes, før frø i skulper udvikler sig. Planten overvintrer normalt ikke i Danmark, men i meget milde vintre er risikoen til stede. I en tæt bestand, evt. i blanding med overvintrende arter, kan den normalt holde sig i live hen mod december-februar.

Under jorden

Den stiller ikke særlige krav til jordbund, men trives bedst på god muldjord med god N-forsyning. Rodsystemet er dybdegående – helt ned til 2,5 m - og har god effekt på jordstrukturen. Roden er en mere eller mindre opsvulmet hovedrod. Særlig sorter af olieræddike har en middeldyb pælerod med mange side- og finrødder. Rodsystemet er særligt i vegetativ fase. Når planten går over i det generative stadie, arbejder roden ikke længere. Optimal Rt 6,5–7,8.

Såtidspunkt	april-september
N-optagelse, kg pr. ha	25-50
Tørstofindhold, hkg pr. ha	8-12
C/N	13-15
Udsædsmængde i ren bestand, kg pr. ha	12 (20 kg/ha hvis sanering nematoder)
Udsædsmængde i blandinger, kg pr. ha	4
Sådybde i cm	3-5
Frosttolerance	Let til middel (-6 gr.)

Anvendelse

Olieræddike er god til at løsne jord op, som er trafikskadet grundet det kraftige dybe rodnet, og der markedsføres sorter, der er direkte målrettet formålet. Den er god i blandinger som skal genere biomasse. Kan anvendes som grøngødning, tidlig sået mellemafgrøde eller efterafgrøde. Indgår den i en tidligt sået grøngødning eller mellemafgrøde, kan det være nødvendigt at klippe den. Ellers er der risiko for, at den når at udvikle frø, der kan blive et ukrudtsproblem i efterfølgende afgrøder. Det anbefales kun, at man kun dyrker olieræddike i ren bestand, hvis man ønsker at bekæmpe problemer visse nematoder. Ellers bør den altid udsås i blandinger. Olieræddike har ingen synergieffekt med mykorrhiza. Den bør derfor altid indgå i blandinger med andre arter, som har synergi med svampen. I tilfælde af at man er nødsaget til at bruge olieræddike i renbestand, må der aldrig etableres løg, porrer og blad/knoldselleri lige efter. Disse

kulturer er rodsvage og har behov for symbiose med mykorrhiza. Derfor vil man opleve vækstdepression, udfald og uens kultur i nævnte afgrøder efter olieræddike.

Egnethed i sædskifter

Forland	gulerod	kål	sukker-majs	Løg og porrer	Græskar	Ært konsum	Selleri blad/knold	Spinat rødbede
	X		X	(X)	X	X	(X)	X

Eksempler på blandinger:

20 kg fodervikke + 5kg olieræddike + 4 kg honningurt

Bemærkninger

Flere sorter er nematode bekæmpende – f.eks. roecystenematode, men der markedsføres også multiresistente sorter, som dog ikke er afprøvet i Danmark. Sørg for at vælge den rigtige sort, hvis det er formålet. Undgå olieræddike i korsblomstrede sædskifter – f.eks. med kål - grundet opformering af kålbrot samt overvintrende skadedyr.

Vælg sorter med sen udvikling. Når planten går i blomst, bliver den lysåben og rodudviklingen stopper.

Projektet er støttet af særpuljen Plantebaserede Fødevarer under Fonden for økologisk landbrug

Fonden for **økologisk landbrug**